

Scrisoare de la partenerii ECLIPSE (pag 4)

Dragi elevi și profesori,

Bine ați venit la Eclipse!

În cadrul acestor pagini veți regăsi materiale fascinante de studiu și veți avea ocazia să împărtășiți ceea ce lucrați cu elevii din cadrul a șase țări europene: Italia, Germania, Portugalia, România, Spania și Marea Britanie.

Veți afla mai multe despre regiunea în care vă aflați, țara voastră ca și membru al Uniunii Europene, vă veți familiariza cu actualele probleme sociale, economice și politice și veți putea lua parte la construirea și îmbunătățirea Uniunii Europene.

Ce veți regăsi în cadrul acestei cărți? Această publicație oferă resurse de bază pentru predare/învățare, ce vor ajuta elevii să se dezvolte precum niște cetățeni europeni, obținând informații-cheie despre zona în care tresc (nivel local, național, european) și dezvoltându-le astfel competențele civice.

În primul rând, publicația se adresează atât elevilor și profesorilor care sunt preocupați de educația despre cetățenie din cadrul diferitelor materii precum istoria, economia, dreptul, chimia etc., cât și învățătorilor, educatorilor, directorilor școlari și celorlaltor tipuri de profesori ce sunt conștienți de importanța promovării cetățeniei europene și a implicării sociale.

Manualul include resurse de predare/învățare atât de bază cât și opționale, împărțite în 7 Module de Cetățenie Europeană (ECMs), ce pot fi utilizate împreună cu materialele de predare deja existente în școlile din cadrul țărilor membre ale Uniunii Europene.

Strategiile de învățare ar trebui să aibă drept bază participarea activă și autonomia. Propunerile oferite de noi pot fi adaptate pentru fiecare situație în parte, conform curriculei oficiale sau conform cu ceea ce s-a predat deja și cu interesele în ceea ce privește învățarea.

De asemenea, veți regăsi oportunități transversale pentru a putea învăța să înveți și pentru a ușura tranziția orientată spre a lucra; Portofoliul Elevilor fiind un instrument util pentru a-i ajuta pe aceștia să dezvolte aceste competențe.

Vă puteți evalua procesul de învățare răspunzând la întrebările din cadrul Testului de Cunoștințe, după ce ați lucrat cu Resursele ECLIPSE.

Lucrarea de față oferă, în prima parte, resurse elevilor, în a doua parte oferind resurse profesorilor. În DVD veți regăsi atât Testul de Cunoștințe (înaintea și după folosirea materialelor ECLIPSE), informațiile cu legătură la răspunsurile pentru testele aferente, Chestionarul de Convingeri, cât și propunerile adresate profesorilor.

Echipa Proiectului ECLIPSE vă urează mult succes, în speranța că vă veți bucura de oportunitatea de a învăța și de a împărtăși diferitele experiențe utilizând resursele oferite!

Observații introductive (pag 7-13)

Proiectul ECLIPSE (European Citizenship Learning In a Programme for Secondary Education – Învățarea cetățeniei europene în cadrul unui program adresat învățământului secundar) este un proiect multilateral COMENIUS, ales și co-finanțat de către EACEA (Education, Audiovisual and Culture Executive Agency – Agenția Executivă pentru Educație, Audiovizual și Cultură); având scopul de a dezvolta, testa și implementa un Program destinat Învățământului Secundar (PSE – Programme for Secondary Education) pentru elevii claselor a VIII-a ai anilor școlari 2011-2014, oferindu-le acestora bagaje minime de cunoștințe în cadrul Educației Cetățeniei Europene (ECL – European Citizenship Learning), dezvoltându-le un simț al apartenenței, al Identității Europene, al competențelor transversale și al responsabilității, toate fiind necesare în procesul de învățare pe tot parcursul vieții.

Cei șase parteneri ai Consorțiului ECLIPSE (Germania, Italia, Spania, Portugalia, România și Marea Britanie) au realizat acest proiect în scopul de a îmbunătăți metodele de abordare în ceea ce privește Învățarea Cetățeniei Europene din cadrul țărilor implicate și, sperăm noi, din cadrul tuturor școlilor interesate de acest lucru, în mod special din cadrul vastei zone de nivel european.

În această parte introductivă vă prezentăm trecutul și motivele creării și implementării acestui Proiect ECLIPSE, vă prezentăm de asemenea și informațiile pe care le veți regăsi în această publicație, conceptele Proiectului ECLIPSE și ipotezele fundamentale și mai ales cadrul conceptual al proiectului.

Introducerea oferă o descriere a structurii Proiectului cu privire la Învățarea Cetățeniei Europene și dimensiunea Europeană; prezintă atât comparații curriculare, obiectivele procesului de învățare și rezultatele așteptate, descrie modul în care Programul destinat Învățământului Secundar are loc în cadrul școlilor, cât și predarea și testarea materialelor.

Prezentarea Proiectului ECLIPSE și motivele acestuia

Acest proiect pornește de la premisa că cetățenii unei societăți democratice ar trebui să dețină competență civică, să își apere drepturile, să își îndeplinească îndatoririle și să contribuie la un progres comun ce are scopul de a depăși decalajul dintre politici și punerea în aplicare a tuturor acestor elemente în Educația pentru Cetățenie.

De fapt, există dovezi limitate de competență cetățenească (conform studiului ICCS-IEA 2009) a elevilor și de dimensiuni interculturale și europene sau premise necesare pentru cooperarea și mobilitatea europeană.

Tinerii ar trebui să dobândească aptitudinile și competențele de bază pentru dezvoltarea lor personală, pentru a-și putea planifica posibile viitoare cariere și pentru a deține o cetățenie europeană activă, cu accent pe cunoașterea de sine, informație, competențe transversale (învățare auto-reglementată și auto-planificare), interes asupra problemelor locale, naționale, europene și mondiale.

Competențele transversale precum a învăța să înveți, gândirea critică, spiritul de inițiativă, antreprenoriatul (pentru dezvoltare, ocuparea forței de muncă și împlinirea personală), competențele TIC, sunt elemente de bază atât pentru întreaga viață a celor ce doresc să învețe, cât și pentru piața muncii, și sunt considerate elemente prioritare atât de către instituțiile europene (S. 2020 Education and Training policy agenda – ET 2020) cât și de către autoritățile școlare naționale sau locale.

ECLIPSE contribuie la îmbunătățirea la nivel teoretic și practic a domeniilor de educație pentru cetățenie în Spațiul European și a pregătirii profesorilor (teoretic și practic), reprezentând de fapt cele două fețe ale aceleiași monede, în contextul în care dezvoltarea școlară oferă același grad de atenție atât învățării formale cât și celei informale.

De asemenea, intenționează să se adreseze cercetării educaționale, internaționalizând-o, în scopul de a găsi noi rădăcini și de a obține rezultate mai bune prin colaborare la nivel internațional, așa cum se întâmplă în toate domeniile științifice.

În același timp, partenerii ECLIPSE au dezvoltat și implementat activitățile de predare/învățare folosind instrumente de monitorizare comune. Resursele de învățare oferite în publicația ECLIPSE sunt rezultatul unei munci ce s-a desfășurat pe 30 de luni, unde partenerii Consorțiului ECLIPSE au împărtășit concepte, metode și abordări de educație cetățenească, în cadrul unei cooperări apropiate.

Partenerii au analizat situația țărilor de care aparțin, în special curricula școlară oficială și sondajele europene. Au dezvoltat ECM-urile, le-au implementat în contextul practicilor școlare din cadrul școlilor partenere și au pus la dispoziție formarea continuă a cadrelor didactice, în scopul de a verifica utilizarea practică a acestora și de a găsi eventuale sugestii de îmbunătățire. Profesorii coordonatori au implementat ECM-urile în cadrul școlilor de care aparțin și au împărtășit rezultatele cu colegii lor în cadrul a trei celor trei cursuri pentru profesori (Trento 2013 și București 2014); au discutat și oferit feedback concret spre remodelarea materialelor, acolo unde a fost necesar, și de asemenea pentru testele de evaluare ale elevilor.

Timpul estimat ce ar trebui alocat utilizării resurselor ECLIPSE de predare și învățare este de 10 până la 30 de ore. În orice caz, ECLIPSE reprezintă un instrument transversal în cadrul învățământului general, menit să îmbogățească modul de predare al educației civice, geografiei, istoriei și economiei din cadrul școlilor.

Este de așteptat ca profesorii din cadrul diferitelor discipline să utilizeze materialele ECLIPSE, având de a face cu educația civică și cetățenească din cadrul diferitelor subiecte de studiu, în special: studiul limbii materne și celor străine, istorie, geografie, economie și drept, chimie, educație vizuală, educație cetățenească (sau diferitele denumiri ale acestei materii în cadrul țărilor membre UE), adoptând o abordare interdisciplinară și de colaborare.

Proiectul promovează o paradigmă a educației cetățenești, axată pe dezvoltarea unor cetățeni competenți, ce se angrenează către și doresc respectarea regulilor cetățenești și vor să aibă

impact asupra vieții sociale, economice și politice, prin interacțiunea democratică în cadrul diferitelor grupuri.

Ce veți regăsi în cadrul acestei publicații?

Această carte are scopul de a susține elevii, profesorii și alte tipuri de educatori spre a promova Educarea Cetățeniei Europene a elevilor. Această publicație este alcătuită din trei părți principale, dintre care două sunt atât pe suport de hârtie cât și digital, iar una dintre ele este disponibilă numai pe DVD. Partea I este reprezentată de documentul adresat elevilor, oferindu-le atât Modulele de Cetățenie Europeană, cu aspectele de bază și opționale, cât și Portofoliul Elevilor. Partea a II-a este destinată uzului cadrelor didactice, include materialele de testare pentru elevi, explică modul de utilizare a materialelor ECLIPSE și oferă o serie de instrucțiuni pentru dezvoltarea profesională a cadrelor didactice prin intermediul Portofoliului Profesorului. Toate textele, activitățile, fișele de lucru și materialele existente în limbile naționale disponibile sunt incluse în DVD-ul ce acompaniază această carte, pentru a fi mai ușor de tipărit; în cadrul DVD-ului sunt adunate mai multe informații, precum traducerile în limbile naționale disponibile ale materialelor de predare și învățare, răspunsurile aferente testelor, curricula comparativă.

Capitolele dedicate materialelor de predare și testare conțin ECM-urile, testele de cunoștințe, chestionarul privind convingerile, explicând ce tipuri de competențe ar trebui să fie dezvoltate în cadrul Programului de Învățare a Cetățeniei Europene. Portofoliul Elevului și Portofoliul Profesorului constituie elemente utile spre a îmbunătăți modul de învățare al elevului și spre a promova modul de predare al profesorului și îi ajută pe ambii să se dezvolte atât ca indivizi cât și ca profesioniști, prin reflecție și auto-evaluare.

Cartea este utilă persoanelor din domeniul educației, precum profesori, directori sau persoane interesate la nivel școlar (elevi, părinți, administratori și alte categorii de personal, membri ai organismelor de conducere din cadrul școlilor și din comunitate). Aceasta poate fi utilizată atât pentru formarea teoretică și practică a cadrelor didactice, a educatorilor și a altor tipuri de profesori, cât și pentru alte persoane sau asociații interesate de acest domeniu.

Cetățenia europeană

Cetățenia europeană este un concept cu o varietate uimitoare de interpretări. În ciuda existenței unei lungi liste de rețele europene, încă se mențin multe bariere cu privire la aceasta în cadrul diverselor domenii. Comparând diferitele concepte naționale și făcând referire la documentația europeană (Consiliul Europei, OSCE, UE 2006, IEA-ICCS, Eurydice), partenerii Consorțiului sunt de acord asupra principalelor aspecte ale cetățeniei și asupra modului în care educația cetățenească ar trebui structurată în scopul de a dezvolta o competență cetățenească europeană.

Competența cetățenească europeană depășește definițiile unei cetățenii ce se bazează pe drepturi și obligații. Competența cetățenească înseamnă a fi o persoană dispusă spre a participa activ în abordarea responsabilităților comunității la nivele geografice și sociale diferite, deținând o cunoaștere și o înțelegere a faptelor, o apreciere a aptitudinilor și valorilor, și a fi capabilă să interpreteze diferitele situații din cadrul orizonturilor europene și globale existente.

Conceptul cetățeniei a fost asociat cunoștințelor de nivel social, cultural, economic și politic, precum și răspunderii individuale și sociale. Partenerii ECLIPSE sunt de părere că educația unei competențe cetățenești active la nivel local, național, european și mondial trebuie să devină un obicei internalizat, un obicei conștientizat și acceptat de către tineri.

Consortiul a decis să adopte definiția competenței pentru învățarea pe tot parcursul vieții oferită de către Consiliul Învățământului și Parlamentul European din decembrie 2006: „Competența civică reprezintă suma diferitelor rezultate ale învățării fiind necesare unui individ pentru a deveni un cetățean activ. Reprezintă de asemenea o combinație de cunoștințe, deprinderi, atitudini și valori care permit oamenilor să acționeze cu succes într-o societate civilă, într-o democrație reprezentativă și în viața de zi cu zi, bazată pe valori democratice”, la care adăugăm o serie de aspecte precum înțelegerea, dispozițiile și comportamentele, cu accent pe competența cetățenească, ce include de asemenea și o implicare activă. Cetățenia activă este definită ca „participarea în cadrul societății civile, comunității și/sau vieții politice caracterizate prin respect reciproc și non-violență, în conformitate cu drepturile omului și democrația”. Competența cetățenească în spațiul european include, pe lângă informații, provocarea de a dezvolta abilități transversale, în special învățarea procesului de învățare, și spiritul antreprenorial, competențele TIC, fiind conștienți de problemele existente, în cautare de soluții, și fiind activi pentru îmbunătățirea situațiilor.

Termenul de *cetățenie* denotă în principal un statut legal și relațiile judiciare dintre cetățeni și state, putând fi perceput de asemenea ca fiind legat de cunoașterea și exercitarea drepturilor și responsabilităților.

În societatea interdependentă a Uniunii Europene, unde statele membre împărtășesc o parte din suveranitatea lor, cetățenia este desprinsă de la dependența identității naționale, conceptul și practica cetățeniei extinzându-se astfel de la statutul de membru dintr-o comunitate locală la un statut central de membru în teritoriul statului națiune, precum și la statutul de membru al comunităților europene.

Tratatul de la Maastricht a fost documentul care a prezentat în mod oficial conceptul de cetățenie a Uniunii Europene ca fiind un concept juridic. Toți cetățenii unui stat membru UE devin astfel cetățeni europeni, care se bucură de drepturile garantate de acest tratat și vor fi supuși îndatoririlor impuse de către acesta.

Uniunea Europeană este o entitate tânără și majoritatea cetățenilor europeni încă își încheie anii de studiu fără a fi conștienți de apartenența lor la nivel european și sunt lipsiți atât de informațiile corecte cât și de un contact efectiv cu școlile din cadrul altor țări europene. Așadar tinerii trebuie să învețe mai multe informații în legătură cu acest domeniu.

Spațiul European

Predarea și învățarea cetățeniei europene presupune conștientizarea importanței procesului de integrare europeană pentru țările europene și pentru întreaga planetă. Grijă civică pentru afacerile europene nu este suplimentară față de cele naționale, aceasta este o parte integrantă a lor, ca urmare a legăturilor strânse dintre țările Uniunii Europene precum și a celor de la nivel mondial.

Identitatea europeană se poate dezvolta în conformitate cu tradițiile și valorile culturale comune și în special cu ajutorul conștientizării existenței unui destin comun al cetățenilor europeni în cadrul scenariului la nivel mondial.

Imaginea Uniunii Europene nu este totuși percepută într-un mod clar de către cetățenii săi. O majoritate relativă de cetățeni europeni au o imagine neutră asupra Uniunii Europene (39%, neschimbat din primăvara anului 2013). Cu toate acestea, procentul de respondenți pentru care Uniunea Europeană evocă o imagine pozitivă este de 31%, în timp ce a avut loc o ușoară scădere a numărului de cetățeni europeni cu o imagine negativă asupra Uniunii Europene (28%).

De fapt încrederea în instituțiile politice naționale continuă să scadă, proporțiile cetățenilor europeni care tind să nu aibă încredere în guvernele naționale (72%) și parlamentele naționale (69%) sunt în număr ridicat, și chiar și numărul respondenților care nu au încredere în Uniunea Europeană (58%) este un motiv de reală îngrijorare. De asemenea, două treimi din cetățenii europeni consideră că vocea lor nu contează la nivelul Uniunii Europene.

Procesul de cooperare europeană este luat ca atare în secolul XXI, fără a fi percepute rezultatele atinse până în momentul de față, precum pacea în rândul țărilor care în trecut au luptat în mod violent. Cooperarea între țări este singura modalitate pentru ca acestea să poată juca un rol de conducere în lumea globalizată.

În multe țări, politicienii și mass-media descriu Uniunea Europeană și moneda Euro dintr-un punct de vedere negativ, sărind peste faptul că deciziile luate la nivel european central (Bruxelles etc.) sunt decizii comune, împărtășite de către statele membre în mod democratic; cetățenii având nevoie de informații și obiceiuri esențiale pentru a-și forma propriile lor idei.

Materialele proiectului ECLIPSE au scopul de a dezvolta identități naționale și europene favorabile incluziunii, amintindu-ne că identitățile sociale încorporează sensuri cognitive, evaluative și afective, reflectă reprezentări comune ale unui colectiv de sine; identitățile sociale reprezintă sintagma identității “noi” în loc de „eu”, și ca atare, ele depind de convingerile colective și modelele sociale de interpretare care sunt definiții ale unui grup. Calitatea de membru este împărtășită de toți cei din cadrul grupului, precum și de cei din afara acestuia. Identitatea socială are de asemenea și implicații comportamentale, în vreme ce identificarea îndeamnă la atașament, loialitate și un sentiment de obligație a grupului; această componentă comportamentală, făcând în mod special, din identificarea socială, o potențială resursă pentru acțiuni colective.

Ideea ECLIPSE cu privire la Europa este una echilibrată și favorabilă incluziunii, valorificând dimensiunea locală și națională evitând în același timp *citadelthinking*, împăcând identitatea națională cu cea europeană, având accent puternic asupra valorilor civice precum apartenența și responsabilitatea. Vedem acest proiect, de asemenea, ca pe o oportunitate de a integra tinerii europeni într-o comunitate ce va deveni treptat lipsită de intoleranță, prin reducerea prejudecăților asupra altor națiuni și dezvoltarea toleranței în cadrul fiecărei culturi prin punerea la dispoziție a unor schimburi interculturale a membrilor.

ECLIPSE oferă posibilitatea tuturor participanților (elevi, profesori, părinți) de a obține informații, competențe, diferențe și asemănări valorificate cu membri ai Uniunii Europene, oferind baza unui program european comun la nivel european și materiale comune de testare/monitorizare, ce reprezintă o valoare adăugată în educația pentru cetățenie.

Este de așteptat să aibă un impact pozitiv asupra profesorilor și elevilor, prin mijloace de informare, reflecție critică, cu accent pe implicarea activă a cursanților, în scopul de a atinge competențe cetățenești independente de simpla retorică. Materialele de învățare ECLIPSE au scopul de a ajuta elevii să învețe cum și de ce pot face alegeri documentate și motivate, și cum pot dezvolta competențe coerente pentru planurile lor de viață.

Elevii ar trebui să fie direcționați să parcurgă cunoștințe declarative despre Uniunea Europeană și să înțeleagă efectele deciziilor comune pe care reprezentanții țărilor le iau la nivelul Uniunii Europene din cadrul domeniilor legate de viața de zi cu zi. Accentul pus asupra competențelor cetățeniei europene ar trebui să încurajeze cetățenii să cunoască modul în care doresc ca Europa să se dezvolte și să se implice în promovarea acesteia, recunoscându-se ca fiind responsabili la nivel local, național și european, împărtășind un destin comun.

Angajamentul Comisiei Europene de a promova cetățenia activă este de lungă durată; planurile strategice pentru viitor având ca rol sporirea educației elevilor și a profesorilor în formarea cetățenească.

ECLIPSE favorizează schimbul de bune practici, în vederea îmbunătățirii calității educației și formării profesionale, să privească dincolo de standardele tipice din cadrul sistemului nostru de cercetare. Partenerii ECLIPSE sunt dedicați să asigure sustenabilitatea proiectului. Impactul dorit de Partenerii ECLIPSE include prezența unor dezbateri științifice, influența asupra politicilor educaționale viitoare și reformarea cadrelor didactice precum și a modalităților de predare din acest domeniu. Factorii de decizie politică și comunitățile din domeniul educațional, ONG-urile și municipalitățile, asociațiile cadrelor didactice și cele de tineret de la nivel local, național și internațional ar trebui să continue promovarea schimburilor de informații între tinerii din Europa și nu numai (sejururi de studiu și excursii, proiecte comune etc.).

Cooperarea cu tinerii din cadrul celorlalte țări europene ar trebui să îi încurajeze pe aceștia să fie mai atenți la demersurile vieții de zi cu zi din cadrul celorlalte țări, de a se familiariza cu grupurile de colegi prin intermediul rețelelor sociale, fotografiilor, cărților și de a depăși eventualele prejudecii existente, intensificând astfel dorința lor de a cunoaște mai bine ceilalți parteneri europeni.

Organismele implicate sunt încurajate să susțină în continuare importanța învățării civice și a cooperării din rândul școlilor și a pieții de muncă; școlile sunt încurajate să mențină și să extindă legăturile cu “cu alte școli gemene”. În scopul de a le sprijini, website-ul ECLIPSE va rămâne activ timp de încă 2 ani de zile, profesorii și elevii având astfel oportunități multiple de a accesa gratuit, online, resursele lingvistice sau de a-și împărtăși cunoștințele.

Competența cetățenească contribuie la modelarea viitorului elevilor și a societății; dimensiunea europeană presupune recunoașterea relevanței politice și instituționale a Uniunii Europene, gradul de conștientizare al importanței unui proiect de cooperare european mai convingător, într-un mod documentat, critic, și ne-populist. Elevii vor realiza importanța existenței și a impactului Europei în viața lor de zi cu zi, vor înțelege că ei trăiesc într-o lume interdependentă, că țările lor operează la nivel european și că astfel devin mai capabili să concureze împreună în scenariul mondial.

ECLIPSE poate reprezenta o oportunitate de a implementa o nouă viziune asupra cetățeniei, favorizând politici culturale anticipative și având scopul unui viitor durabil comun.

2.1 Utilizarea resurselor (pag. 90-103)

Proiectul ECLIPSE (European Citizenship Learning in a Programme for Secondary Education - Învățarea cetățeniei europene în cadrul unui program adresat învățământului secundar) urmărește să puna în aplicare un program destinat învățământului secundar (PSE – Programme for Secondary Education) pentru elevii claselor a VIII-a, oferindu-le un bagaj minim de cunoștințe în cadrul Educației Cetățeniei Europene (ECL – European Citizenship Learning), pentru ca ei să devină motivați în ceea ce privește cetățenia activă din viața de zi cu zi, aprofundându-le sentimentul de apartenență, de identitate și responsabilitate europeană. Proiectul își propune să faciliteze dezvoltarea transversală a competențelor elevilor în conformitate cu nivelul lor școlar.

În această parte a 2-a vă vom prezenta materialele ECLIPSE de predare și testare și vă vom explica cum să le utilizați, mai exact ceea ce este așteptat de la profesori. În cadrul lucrării veți regăsi observații pertinente referitoare la materialele ECLIPSE de predare și testare.

1. Materialul de predare ECLIPSE

ECM a, b, c, d, e, f, g (material printat);

Cadre legate de ECM a, b, c, d, e, f, g (prezente pe DVD);

2. Materiale de testare ECLIPSE (înaintea și după folosirea materialelor)

Foaia de raspunsuri (pe DVD);

3. Materiale de monitorizare ECLIPSE

Chestionarul de convingeri;

Portofoliul elevului;

Portofoliul profesorului și modalitățile de utilizare ale acestuia (material printat).

Toate textele, activitățile și foile de lucru sunt incluse în DVD-ul care însoțește această carte pentru a putea tipări mai ușor cele necesare; în cadrul DVD-ului sunt adunate mai multe informații, precum traduceri în limbile naționale disponibile ale materialelor de predare și învățare, răspunsurile aferente testelor, și informații relevante în ceea ce privește curricula școlară privind cetățenia în cadrul țărilor partenere.

Materialele ECLIPSE de predare și învățare au fost create în concordanță cu regulamentul oficial/curricula țărilor membre partenere/a regiunilor și a recomandărilor europene. ECM-urile ECLIPSE nu au scopul de a reprezenta un sumar complet și exhaustiv al cunoștințelor privind cetățenia europeană și nu exclud celelalte materiale școlare sau alte materiale de predare și învățare.

Timpul estimat ce ar trebui alocat utilizării resurselor ECLIPSE de predare și învățare este de 10 până la 30 de ore. În orice caz, ECLIPSE reprezintă un instrument transversal în cadrul

învățământului general, menit să îmbogățească modul de predare în cadrul tuturor disciplinelor. Profesorii din cadrul acestor discipline, în special cei de educație civică, geografie, istorie, drept și economie ar trebui să se folosească de materialele ECLIPSE adoptând o abordare interdisciplinară și de colaborare.

ECM-urile oferă posibilitatea cunoașterii de bază în domeniul socio-economic-politic și se axează pe o țară activă și auto-planificarea elevilor, pe dezvoltarea autonomiei cursantului, inclusiv competențe de auto-evaluare, având scopul de a promova gradul de conștientizare a propriilor competențe, pentru viața lor personală, culturală și profesională, îmbunătățind cunoștințele lor de sine și gradul de încredere, stimulând interesul și energia într-un plan treptat de auto-reglare (de portofoliu etc.), dezvoltându-le activitățile de muncă în echipă în timp ce hotărăsc și pregătesc diverse activități. Materialele de predare ECLIPSE sprijină conștientizarea potențialului elevilor în favoarea alegerilor din cadrul învățământului secundar sau al formării profesionale și promovează legăturile dintre învățarea formală și non-formală, având menirea de a-i încuraja pe aceștia să devină conștienți de posibilele evoluții într-un viitor al societății contemporane.

Deși vârsta lor fragedă (13, 14, 15 ani) poate părea ca fiind un impediment în ceea ce privește experiența lor de a lucra cu aceste informații, ei nu sunt mult prea tineri astfel încât să nu poată învăța despre anumite condiții de muncă și cerințele acestora. Acest lucru îi va ajuta la rândul său, să poată alege tipul de învățământ secundar ce li se potrivește și să îi ajute în elaborarea unui plan de studiu corespunzător în vederea atingerii unei potențiale cariere. O tranziție fără dificultăți de la educație la locul de muncă, o compatibilitate între oferta competențelor și cererile de pe piața de muncă nu ar trebui să fie lăsate pentru ultimele luni din anii lor de studiu, ci ar trebui să fie abordate mult mai devreme.

Educația cetățeniei încurajează spiritul de cunoaștere critică, excluzând aderența critică pentru un anumit model specific. Aceasta nu este niciodată un mod de îndoctrinare, ci este doar un schimb de informații, reflecții și procese decizionale documentate coerent de către elevi, aceștia fiind cetățenii de maine, proiectul ECLIPSE urmărind „principul controversii” și sprijinind elevii atât în dobândirea de informații cât și în gândirea și reflectarea asupra subiectelor controversate, folosindu-se de o raționare informată.

Materialele de predare și testare ECLIPSE intenționează să fie ca o completare la oferta existentă de învățare, acestea nefiind menite să reprezinte singurele moduri de informare cetățenească în cadrul școlilor și bineînțeles neavând toate informațiile din domeniul cetățeniei europene. Elevii claselor a VIII-a au avut oportunitatea în anii precedenți de a discuta și învăța despre Europa, despre conceptele de bază din domeniul civic și economic, precum conceptul de stat, ce reprezintă moneda etc.; acesta având loc în cadrul învățământului general, în cadrul diverselor discipline (geografie, istorie, artă etc.), precum și în activitățile școlare deja existente.

2.2 Ghidul profesorului: Portofoliul profesorului

Scopul materialelor de predare este de a sprijini elevii în a-și dezvolta abilitățile cetățenești și în a înțelege mai multe informații despre Uniunea Europeană, cu accent pe cunoștințe și competențe elementare și fundamentale, având legatură cu experiența locală în contextul european. Materialele de învățare ECLIPSE au ca scop sprijinirea elevilor în a înțelege de ce și cum trebuie să facă alegeri documentate și motivate și să își dezvolte competențe coerente pentru planurile lor de viață.

Dezvoltarea Educației Cetățeniei Europene (ECL – European Citizenship Learning) include informații și abilități pentru a atinge această competență. S-a depus mult efort alegerea unor informații esențiale și concise în scopul de a oferi un instrument de învățare comun de bază (PSE – Programme for Secondary Education) pentru elevii europeni de această vârstă, venind ca un răspuns pentru un timp atât de scurt disponibil în școli. Nevoia de a menține textele scrise cât mai mici înseamnă uneori o simplificare a situațiilor complexe; acest lucru fiind realizat în cunoștință de cauză, având scopul de a oferi măcar o idee de bază cu privire la aceste probleme. De asemenea sunt oferite în permanență link-uri pentru accesul la mai multe informații în legatură cu învățarea activă a elevilor, aceștia fiind încurajați să le folosească cu încredere!

Acest program destinat Învățământului Secundar (PSE – Programme for Secondary Education) include șapte Module de Cetățenie Europeană (ECMs), axându-se pe subiecte cheie europene: drepturile și responsabilitățile omului, identitatea socială (la nivel local, național, european și mondial), precum și diversitatea culturală; ce reprezintă Uniunea Europeană, UE în viața de zi cu zi; cetățenia europeană; istoria procesului de cooperare europeană și activitatea principalelor instituții europene sau învățarea să implementați.

Materialele de predare le oferă elevilor câteva informații elementare despre aspectele civice ale țării în care trăim, drept membră a Uniunii Europene. Partenerii Consorțiului s-au străduit să identifice „ce cunoștințe au cea mai mare valoare”, alegând cunoștințe minime necesare tuturor elevilor europeni de clasa a VIII-a.

Tinerii devin mai interesați de domeniul afacerilor europene și de cetățenia europeană responsabilă atunci când știu exact ce se întâmplă și înțeleg cât de mult sunt afectați de preocupările și deciziile Uniunii Europene.

ECM-urile au ca scop formarea unor cunoștințe, aptitudini, atitudini, valori și formarea identităților cu privire la cetățenia europeană. O atenție sporită a fost acordată în ECM-ul de competențe transversale, cum ar fi căutarea de informații (unde vedem aplicate reglementări ale Uniunii Europene în viața de zi cu zi a cetățenilor europeni?); a învăța să înveți, învățarea auto-reglementată (autonomie în procesul de căutare al informațiilor, precizia cantităților etc.), antreprenoriatul și tranziția către locul de muncă. Cetățenii ar trebui să își dezvolte aceste abilități pentru a putea fi capabili de judecată informată și echilibrată și pentru a lua decizii competente în domeniul civic și politic.

ECM-urile sunt materiale de predare și învățare flexibile; neavând niște reguli stricte, pentru că fiecare situație este diferită, părțile opționale ale modulelor facilitează uzul acestora în cadrul diferitelor sisteme naționale de educație, unde profesorii pot dedica timpul și energia necesară temelor care sunt relevante pentru țările lor; diferențe din programele școlare naționale având ca explicație faptul că terminologia specifică folosită de către elevi este destul de diferită în cadrul acelorași grupuri de vârste din țări diferite. În mod similar, părțile opționale ale modulelor ar trebui să fie relevante anumitor grupări de școli ce sunt dispuse să acorde o atenție sporită subiectelor europene.

Foile de lucru și activitățile care se concentrează pe competențele-cheie transversale sunt integrate în scopul de a-i ajuta pe elevi să dezvolte competențele sociale și civice, precum și să îi învețe pe aceștia procesul de învățare al abilităților. Acestea includ pachete de învățare și predare de bază și opționale și sunt realizate cu flexibilitate în scopul de a le asigura elevilor posibilitatea de a progresa cât mai bine conform abilităților variate pe care le dețin. Această flexibilitate vine în ajutor atunci când facem diferențierea între materialele de predare și învățare, astfel acomodându-se conform nevoilor de învățare ale tuturor elevilor, inclusiv a tinerilor din diferite grupuri sociale și a elevilor cu nevoi educaționale speciale și dizabilități: acești elevi sunt adeseori discriminați în cadrul anumitor școli, având drept consecință scăderea capitalului uman și dificultatea în găsirea și păstrarea unui loc de muncă și prin urmare aceste materiale îi ajută pe aceștia spre a îi motiva și a-i face să devină mai implicați.

Anumite conținuturi și anumite concepte ale acestui proiect pot părea puțin mai dificile pentru elevii de clasa a VIII-a, deși aceștia ar fi trebuit să dețină deja informații cu privire la subiectele discutate încă din anii anteriori (informații despre stat și moneda); fiind necesară înțelegerea anumitor concepte mai dificile precum „suveranitatea”, pentru a putea înțelege mai bine temele despre care se discută, asadar este nevoie să se dedice puțin mai mult timp pentru a fi explicate toate aceste termene și concepte.

Nu a fost necesar să se scrie un glosar de termeni mult prea mare din cauza anumitor motive: de exemplu, un glosar poate da impresia simplificării proiectului și poate încuraja învățarea mnemonică de către elevi. Echipa ECLIPSE are încredere în competențele profesionale ale cadrelor didactice în ceea ce privește explicarea noilor concepte și terminologii, un glosar nefiind îndeajuns pentru a explica anumite concepte mai dificile; exemplele, dialogul și link-urile către diverse situații fiind instrumente mult mai potrivite pentru înțelegerea acestora.

Cadrelor din DVD-urile oferite profesorilor dețin sugestii suplimentare și extind domeniul informațional pentru profesorii interesați de acest lucru. ECM-urile și Cadrele oferă sugestii cu privire la activitățile și strategiile de învățare.

Propunerile de lucru au fost concepute pentru a oferi cadrelor didactice o gamă largă de activități cu privire la diferite teme ale Uniunii Europene, cetățeniei europene și antreprenoriatului. Pornind de la această propunere, cadrele didactice pot face alegerile corespunzătoare în funcție de caracteristicile elevilor lor.

În timp ce modulele sunt destinate elevilor, cadrele reprezintă niște propuneri suplimentare. Legătura dintre ECM-uri și cadre este prezentată în Figura 2 din cadrul DVD-ului.

Materialele de predare și testare formează un număr de domenii curriculare și sunt strâns legate de învățarea formală și non-formală, având în vedere că elevii recepționează în mod constant de la mediul înconjurător și dezvoltarea civică angrenează câteodată cunoștințe care nu au fost intenționate sau recunoscute, valori și convingeri care fac parte din procesul de învățare.

ECMa abordează problema drepturilor omului, având scopul de a preveni discriminarea uneori cauzată dintr-o cunoaștere superficială a diferențelor și a contactului limitat cu celelalte popoare. ECMb se axează pe subiecte legate de identitate, diversitatea socială și culturală, prejudecăți și stereotipuri.

ECMc și ECMd au subiecte precum: Ce este Uniunea Europeană? Ce face Uniunea Europeană? ECMd abordează întrebări ce includ cetățenia europeană precum: libera circulație a persoanelor în scopul de a studia/a lucra, drepturile de asistență medicală în țările membre ale Uniunii Europene și modul în care Uniunea Europeana își cheltuiește bugetul.

ECMe se referă la dezvoltarea istorică a Uniunii Europene și prezintă eforturile depuse de țările europene în vederea îmbunătățirii relațiilor interne și atingerii unei strategii comune de dezvoltare.

ECMf nu este doar un exercițiu de memorie cu privire la problemele instituționale europene, de vreme ce necesită ca elevii să înțeleagă faptul că instituțiile sunt menite să reglementeze cooperarea reciprocă, să apere drepturile tuturor cetățenilor și țărilor membre, prevenind apariția unor proceduri nedemocratice, înțelegând ceea ce înseamnă o cooperare europeană în perioada de concurență la nivel mondial.

ECMg contribuie la favorizarea calităților personale ale elevilor, fiind necesare în viața de zi cu zi și într-o viitoare carieră. Oferă de asemenea cunoștințe despre mediul de afaceri și al asociațiilor prin activități ce promovează creativitatea, inițiativa, autonomia și munca în echipă.

Toate materialele sunt traduse în cele șase limbi ale țărilor partenere și sunt incluse pe DVD. Întrebările se adresează elevilor și fac referire la reprezentanții locali din cadrul organismelor UE; este important ca elevii să își cunoască nivelul de implicare local în cadrul instituțiilor europene, să înțeleagă că Uniunea Europeană reprezintă o formațiune a statelor membre și că deciziile sunt luate de politicienii aleși de către cetățenii de la nivel local. Numele politicienilor care reprezintă diferitele țări/regiuni sunt alese în funcție de criteriul geografic, deoarece educația cetățeniei din cadrul școlilor exclude influența partidelor politice. Școlile ECLIPSE trebuie să realizeze corelarea curriculei și modul de învățare al elevilor cu lumea forței de muncă înca de la începutul carierei școlare și să încerce să ajute elevii în a-și dezvolta abilități care să îi ajute în remedierea eventualelor nepotriviri dintre oferta competențelor și cererea de pe piața forței de muncă.

ECM-urile sunt un produs european, dar includ câteva exemple ale cazurilor la nivel național (a se vedea steagul românesc din cadrul ECMb). Chiar și numele reprezentanților naționali din instituțiile europene sunt desigur diferite.

Fiecare ECM cuprinde conținuturi, propuneri de exerciții și activități pentru elevi, link-uri pentru învățare continuă în scopul de a-și dezvolta și/sau a-și consolida competențele transversale, mai mult decât atât, elevii sunt rugați să discute anumite subiecte atât cu colegii lor cât și cu familia.

Lucrul cu materialele didactice se bazează pe competențele profesionale ale cadrelor didactice și vor folosi aceste materiale în concordanță cu nevoile elevilor lor. Oferim câteva exemple: 1) Profesorii vor explica conceptele dificile în funcție de nivelul elevilor săi. Într-o notă de subsol există link-uri către glosarul european, dar profesorul trebuie să explice mai bine decât atât, încurajând implicarea activă a elevilor; 2) În ECMA, cel cu privire la drepturile omului, există câteva exerciții cu privire la discriminarea din cadrul elevilor (de exemplu „nimeni nu vrea să stea lângă Ricardo, deoarece el are nevoie de atenție educațională suplimentară”); desigur ne așteptăm ca profesorii să nu ia exemple reale din respectiva clasă și să se asigure că nu se folosesc nici de exemplele oferite de către ECLIPSE, dacă acestea sunt similare cu situația din cadrul clasei la care predau; 3) În cadrul ECMe istoria procesului de cooperare europeană, punctul 2. Drumul lung și intortocheat al Uniunii Europene: de la conflict la cooperare, problematica este cu privire la Europa de Vest din urma celui de al doilea Război Mondial și rămâne la alegerea profesorului să evidențieze elevilor o paralelă cu situația din Europa Centrala sau de Est.

Elevii sunt încurajați să devină cursanți activi și să se gândească la cum se pot dezvolta alături de îndrumarea curriculei europene, cum pot înțelege posibilele drumuri ale vieții lor personale, culturale și profesionale, având înca timpul necesar spre a lua anumite decizii cu privire la cea mai bună cale pe care o au de urmat în vederea educației și formării lor pe mai departe.

Acestea înseamnă crearea unei școli cu deschidere către lumea înconjurătoare, în continuă căutare de cooperare, găsim de link-uri educaționale pentru activitățile de învățare din urma anilor de școală, în special pentru participarea la viața socială și îndrumarea elevilor către piața de muncă, dezvoltând relații teritoriale mai strânse, implicând de asemenea și părinții, răspunzând la întrebări și discutând aspecte legate de cetățenie.

Tinerii sunt așteptați să adune informațiile cu privire la viața cotidiană europeană, modelele economice, coeziunea socială și justiția, educația, înțelegerea culturală și religioasă, bunăstarea, moneda etc. și să se gândească care sunt cele mai bune alegeri pentru o viitoare evoluție a Uniunii Europene. Lipsa de încredere în instituții ar trebui să fie depășită cu ajutorul competenței și al responsabilității în cadrul tuturor nivelelor, în special la nivel guvernamental prin participarea ascendentă.

ECM-urile au strânsă legătură cu chestionarul de credințe și cu portofoliul elevilor. Pentru a facilita utilizarea ECM-urilor ne-am decis să oferim atât profesorilor cât și elevilor anumite simboluri recurente.

Acestea sunt:

- este important de subliniat că timpul alocat se împarte între cel de bază (10 ore) și cel opțional (20 de ore);
- subliniază faptul că această activitate sau o parte din aceasta este opțională;
- identifică prezența unei activități sau unui proiect de cercetare;
- arată că activitatea ar trebui să fie realizată pe grupe;
- conferă o atenție sporită pe un anumit concept astfel încât să se înțeleaga ECM-ul respectiv;
- sugerează website-uri utile pentru a găsi surse și informații suplimentare;
- sugerează o etapă de reflecție în cadrul ECM-ului;
- sugerează prezența unei activități în care trebuie studiat un anumit caz, imaginându-vă că vă aflați într-o situație reală și că trebuie să găsiți modalități de a o rezolva;
- ajută la înțelegerea unui concept ce este abordat în alte părți ale ECM-ului;
- vă reamintește că o anumită parte are o legătură cu utilizarea portofoliului elevului.

Materialele de testare și monitorizare ECLIPSE

Partenerii ECLIPSE folosesc o abordare calitativă și cantitativă pentru evaluarea rezultatelor din urma învățării: un test de cunoștințe, chestionarul de convingeri, un portofoliu destinat elevilor și un portofoliu destinat profesorilor. Materialele de testare sunt realizate pentru a putea fi compatibile cu măsurile de evaluare obișnuite din cadrul fiecărui sistem școlar; neavând ca scop înlocuirea evaluărilor de zi cu zi din cadrul școlilor ce în mod normal se implementează conform regulilor și obiceiurilor naționale. Desigur, chestionarul de convingeri și portofoliul nu sunt evaluate prin note, practica uzuală fiind cea în care educația pentru cetățenie nu este evaluată astfel în sistemele europene de învățământ. Profesorii vor evalua *in itinere* ca de obicei procesul de învățare al elevilor.

Folosind testul de cunoștințe nu înseamnă adoptarea unor practici de testare „standardizate” pentru evaluarea realizărilor obținute de către elevi; orice tip de practica „învață pentru test” fiind exclusă. Testul de cunoștințe ECLIPSE nu este principalul instrument pentru evaluarea gradului de învățare al elevilor; reprezentând doar un principal mijloc de coordonare între diferite școli și țări.

Orice tip de clasament din rândul școlilor și țărilor partenere este exclus deoarece rezultatele obținute nu sunt independente de restul carierei de învățare al elevilor ca un întreg, ceea ce nu este valabil în celelalte școli din diferite țări. Având stransă legătură cu metodele de învățare diferite din cadrul curriculelor naționale, realizările din cadrul proiectului ECLIPSE nefiind comparabile între țări.

Testul de cunoștințe al elevilor (dinaintea și din urma studierii materialelor) solicită informații de bază cu privire la Uniunea Europeană (Câte țări membre are Uniunea Europeană? Câte țări folosesc moneda euro ca fiind cea oficială? Câți locuitori sunt în Uniunea Europeană?) precum și cu privire la problemele actuale (Care este procentajul de migrări în cadrul țării

tale?). Acesta urmărește să concentreze atenția elevului asupra schimbărilor pe care Uniunea Europeană le realizează cu privire la propria lor regiune, întrebând despre numele reprezentanților aleși în Parlamentul European din propria lor țară/regiune, verificând informațiile elementare cu privire la respectarea istorică a Uniunii Europene.

În ceea ce privește întrebarea cu privire la membrul național al Parlamentului European (PE), europarlamentarul local este răspunsul corect la aceasta (care desigur variază de la o regiune la alta).

Cele mai importante întrebări au legătură directă cu cetățenia europeană și cu „libertățile” europene (Ce înseamnă „libera circulație a mărfurilor” și „libera circulație a cetățenilor?”). Există de asemenea și întrebări care se referă direct la scopul și situația Uniunii Europene la scară mondială, precum: Ce se întâmplă cu Uniunea Europeană în contextul actual, Care au fost misiunea și valorile de bază ale proceselor de cooperare europeană?

În afară de întrebările cu privire la instituții (Cine este Președintele Comisiei Europene?) și cu privire la Tratat (Tratatul de la Lisabona), elevii sunt îndemnați să se gândească la subiecte precum: Care dintre următoarele constituie „discriminare”? Și ce înseamnă „a avea prejudiciu” ?

Testul a fost elaborat cu scopul de a determina în ce măsură sunt atinse competențele propuse după implementarea ECM-urilor. Pentru dezvoltarea acestor teste au fost luate în considerare actualele articole ale ICCS (Kerr, Sturman, Schulz & Burge, 2010), obiecte supuse testării din cadrul studiilor anterioare din Olanda cu privire la cetățenia europeană precum și alte studii naționale relevante din cadrul țărilor participante.

Furnizarea de date exacte și cererea acestora în cadrul testului este o componentă cheie a planului de cetățenie, deoarece se pune accentul pe obișnuința cu precizia, față de îndochinarea și învățarea superficială.

Elementele testului de cunoștințe sunt în concordanță cu ECM-urile, sunt aceleași și în testul dinaintea studierii, cât și în cel din urma acesteia, singura diferență fiind că răspunsurile posibile sunt puțin diferite; în cadrul DVD-ului profesorii pot găsi foile de răspuns. Când elementele testului de cunoștință cer informații ce s-ar putea să se schimbe de-a lungul anilor (de exemplu, după alegerile pentru Parlamentul European din mai 2014, sau numărul de țări membre ale Uniunii Europene, sau lista țărilor membre ale Spațiului Schengen), veți regăsi un link către un website în foaia de răspunsuri ce va ajuta profesorii să găsească răspunsurile corecte pe măsura ce aceste situații se modifică; este foarte important ca elevii să înțeleagă că aceste lucruri sunt în continuă schimbare în cadrul Uniunii Europene și că cetățenii sunt cei care contribuie la această schimbare. Răspunsurile în limba engleza (ex. 24. Cine este Președintele Comisiei Europene (2012)? Răspunsurile fiind în limba engleză: A. Donna Tusk, B. Manuel Barroso, C. Catherine Ashton, D. Mariano Rajoy) pot fi modificate conform diferitelor versiuni lingvistice ale testelor; inclusiv numele reprezentanților politici din propria țară îi pot ajuta pe elevi să conștientizeze că Uniunea Europeană și instituțiile sale sunt rezultatul unei cooperări între toate statele membre.

Testul de cunoștințe ar trebui să fie utilizat înaintea (pre testare) și după (post testare) parcurgerea activităților de predare ECLIPSE.

Chestionarul de convingeri ar trebui să fie utilizat numai la sfârșitul etapei de lucru/predare. În chestionarul de convingeri sunt centralizate opiniile elevilor cu privire la cetățenia europeană, atitudinile, competențele și valorile, precum și valoarea conceputului lor de entitate europeană.

Portofoliul unui elev care este de asemenea și accesibil online a fost proiectat de către partenerul SJSM din Marea Britanie, cu șase „zone de identitate” în domeniul cetățeniei europene; înregistrările în cadrul acestor zone diferite urmând a crește în proporție, în concordanță cu experiențele elevilor și dezvoltării abilităților de a învăța să formeze „*the marble cake*” a identităților culturale.

Portofoliul elevului și portofoliul profesorului sunt instrumente utile în vederea îmbunătățirii procesului de învățare al elevului și promovării modalității de predare a profesorului, sporind creșterea lor ca indivizi și profesioniști prin reflecție și auto-evaluare.

Portofoliul elevului din cadrul ECLIPSE este folosit de către elevi pentru a înscrie experiențele lor din urma învățării de-a lungul perioadei de studiu; având forma unei spirale ce include șase secțiuni principale:

1. Cultura politică (Îmi cunosc drepturile și responsabilitățile; Sunt conștient/ă de diversitatea socială și culturală; Particip activ la viața democratică).
2. Conștientizarea cetățeniei europene (Înțeleg drepturile și obligațiile cetățenilor; Știu scopurile Uniunii Europene).
3. Învățarea activă și auto planificarea (Învățarea activă, auto-reglementată și auto-planificată; Îmi pot planifica, organiza și gestiona timpul).
4. Aptitudinile și valorile necesare pentru a coexista (Pot comunica bine, îmi pot oferi opiniile și pot dezbate; Pot preveni conflicte, mai ales în mod non-violent; Îi pot înțelege și respecta pe ceilalți, refuzând discriminarea; Pot înțelege importanța respectului de sine, a autonomiei și a responsabilității; Pot primi critici constructive).
5. Participarea în mediul local (Mă implic în grupuri școlare și comunități locale; Fac parte din echipe sportive, asociații cetățenești și de solidaritate);
6. Inițiativa și antreprenoriatul (Mă gândesc la tranziția către un loc de muncă sau la viitoare studii; Pot colabora într-o echipă; Dau dovadă de inițiativă și autonomie).

Dezvoltarea portofoliului elevului se bazează pe teoria lui Risse cu privire la identitățile multiple și va explora și documenta teoria lui Jameson cu privire la cele patru surse principale din care se dezvoltă identitatea: școala, familia, grupul de prieteni și mass-media.

Este de așteptat ca elevii să își descrie ideile și interpretările în legătură cu elementele fiecărei secțiuni, oferind exemple din realitate. Elevii se vor gândi la obiceiurile lor în procesul de învățare, la aptitudinile lor de observare, analizare, raționare și raportare, la interpretările, formele și capacitățile de a crea legături între cunoștințe și experiență, marcând dezvoltarea graduală a competențelor. Portofoliul creează oportunități de concentrare, altfel decât la

dimensiunea cognitivă (cunoașterea și înțelegerea testului din cadrul testării de cunoștințe) a cetățeniei, și de asemenea de a se concentra asupra competențelor și comportamentelor, asupra valorilor și atitudinilor lor față de responsabilitatea acestora în cadrul unei cetățenii competente, cu un angajament ce se bazează pe un simț al apartenenței și identității în cadrul comunităților europene.

Profesorii pot lucra alături de elevi în cadrul portofoliului, în grupuri mici, folosind întrebările cu privire la cetățenia europeană din spirala oferită. Întrebările oferă o structură pentru grupurile de discuții. Secțiunile sunt progresive, dar nu este nevoie ca elevii să le completeze pe toate. Trebuie să se aleagă secțiunile potrivite din spirală pentru fiecare activitate în parte. Lucrul colaborativ al elevilor dezvoltă o mai bună înțelegere a competențelor și aptitudinilor interculturale și civice ce urmează a fi înregistrate. Elevii reflectă asupra competențelor pe care le-au dezvoltat ulterior și pot planifica pentru a continua să învețe fie în mod formal sau informal. Din nou, elevii ar trebui să fie încurajați să completeze secțiunile relevante ale spiralei. Reprezentarea diferitelor aspecte din urma învățării va avea un impact pozitiv asupra încrederii de sine și asupra motivației de a-și dezvolta identitatea europeană prin participarea la alte studii europene sau în parteneriate extinse de învățare din Europa.

Există de asemenea potențialul ca elevii să își împărtășească cele învățate și să ia parte în evaluarea de la egal la egal, prin citirea sau prin schimbul de portofolii și oferirea de feedback constructiv. Acest lucru le oferă posibilitatea de a discuta ideile celorlalți fără a fi însă nevoie să se indice dacă o anumită reflecție este greșită sau corectă.

Portofoliul profesorului îl ajută să își monitorizeze activitatea de predare și să contribuie la îmbunătățirea profesională continuă; fiind un instrument de reflecție ce vizează dezvoltarea profesională a cadrelor didactice din cadrul ECLIPSE. Profesorii sunt încurajați să își facă cunoscute preocupările, îndoielile și întrebările precum și să furnizeze dovezi ale progresului și rezultatelor intermediare; sunt invitați să reflecte asupra cunoștințelor esențiale și specifice, competențelor și valorilor ce sunt necesare pentru a promova Educația Cetățeniei Europene (ECL – European Citizenship Learning), cu scopul de a promova procesul de învățare al elevilor. Reprezintă o bază bună de la care pot împărtăși și discuta aceste practici în cadrul colegilor, formatorilor și mentorilor, și un sprijin pentru a deveni mai competenți în domenii precum strategiile de instruire, managementul clasei, evaluarea și construirea unor relații pozitive în cadrul colegilor, elevilor și părinților.

În concluzie ne așteptăm ca ECLIPSE să aibă un efect pozitiv asupra profesorilor și elevilor, prin furnizarea și schimbul de informații, reflecția critică, și concentrarea asupra implicării active a celor ce doresc să învețe. Oferă de asemenea posibilitatea ca participanții să descopere informații și aptitudini (competențe), pentru a dezvolta experiențe personale în scopul de a atinge competențe cetățenești, independent de simpla retorică. Fiind un program comun la nivel european, reprezintă o valoare adăugată puternică; lărgeste orizonturile elevilor prin permiterea de a fi în contact cu viața din țările membre ale UE prin intermediul ECM-urilor, iar prin aceste posibile contacte descoperă că țările membre europene au mai multe lucruri în comun dar și diferențe.

Elevii ar trebui să aibă abilitatea de a merge pe o cunoaștere declarativă a Uniunii Europene și de a înțelege efectele și deciziile comune pe care reprezentanții țărilor sale le iau la nivelul Uniunii Europene în viața cotidiană.

Accentul pus pe competența cetățeniei europene ar trebui să îi încurajeze pe aceștia să știe modul în care doresc ca Europa să se dezvolte și să ia parte în promovarea acestui lucru, percependu-se ca fiind responsabili la nivel local, național și european, având un destin comun.

ECLIPSE își propune să fie un proiect sustenabil, să favorizeze schimbul de bune practici, în scopul de a îmbunătăți calitatea educației și a formării educaționale. Cooperarea cu tinerii din alte țări europene ar trebui să încurajeze participanții spre a obține o idee mult mai atentă la viața de zi cu zi a semenilor lor, devenind familiari cu aceștia prin intermediul rețelelor de socializare, schimbului de fotografii, cărților, clipurilor etc., și de a depăși eventualele prejudicii astfel încât să sporească dorința lor a se cunoaște mai bine.

Profesorii implicați sunt încurajați să continue să pună accent pe învățarea civică; școlile sunt încurajate să păstreze și să stimuleze contactele realizate cu „școlile gemene”. În scopul de a-i sprijini, website-ul ECLIPSE va rămâne activ pentru încă 2 ani de zile.

Lucrând împreună dincolo de frontiere, elevii și profesorii vor avea posibilitatea să se cunoască unii pe alții, vor ști diferențele dintre instituții și state, modalitățile de lucru ale acestora, și vor practica cooperarea interculturală; fiind speranța că acest proiect va avea un impact pozitiv asupra motivației individului de a dezvolta propria cetățenie europeană prin intermediul unor parteneriate extinse de învățare.

Vă mulțumim pentru atenție,

Bucurați-vă de activitatea pe care o veți realiza!

Prezentarea Echipei ECLIPSE – Cine suntem (pag. 103-107)

Universitatea din Trento, Italia, oferă o gamă completă de programe academice, studii de nivel Universitar, Masteral și Doctoral, în cadrul celor 11 Departamente disponibile. Departamentul de Științe Umane este o comunitate științifică interdisciplinară, unde conlucrează oamenii de știință din cadrul diferitelor domenii precum filosofie, istorie, educați și artă.

Membri

Olga Bombardelli, Coordonator al Proiectului ECLIPSE, Profesor de Studii Educaționale la Universitatea din Trento, Italia, ocupând un loc în cadrul J. Monnet pentru Educație în domeniul Cetățeniei și Integrării Europene și a participat la multiple Proiecte internaționale.

Marta Codato, membru al Proiectului ECLIPSE, Doctor în “Științe Pedagogice, Educaționale și de Instruire”.

Cristina Galbiati, membru al Proiectului ECLIPSE, Doctor în “Dezvoltarea resurselor umane și legislația pieței muncii”.

Universitatea din La Laguna, Spania, Insulele Canare, oferă 56 de programe oficiale postuniversitare, universitare și de doctorat. Dețin 16 Facultăți și 7 Școli Universitare, distribuite în cadrul Campusului nr. 5. Facultatea de Educație prevede formarea viitorilor absolvenți în materie de etică și valori umane, precum și drepturi fundamentale și îi susține pe aceștia în dezvoltarea conștiinței sociale, în scopul de a promova îmbunătățirea societății.

Membri

Lidia E. Santana, Profesor de Didactică și Organizare Școlară la Facultatea de Educație a Universității La Laguna.

Yaritza Garcés, Doctorand și Cercetător colaborator al Facultății de Educație de la Universitatea din La Laguna. Departamentul de Didactică și de Cercetare Educațională.

Luis Feliciano, Profesor de Metodologia Cercetării la Facultatea de Educație a Universității La Laguna.

Olga González, Profesor asociat în domeniul Economiei Aplicate în cadrul Facultății de Economie din cadrul Universității La Laguna.

Humberto Ramos, Profesor de Geografie și Istorie într-un Liceu din Santa Cruz de Tenerife.

St. John's School Marlborough, Marea Britanie, o academie engleză de nivel internațional, cu o reputație în inovarea curriculumului și excelenței academice atât națională cât și

internațională. Pregătirea pentru cetățenie globală, gândirea independentă, stima de sine și încrederea sunt semnele distinctive ale oricărui elev de la St. John's.

Membri

Dr. Patrick K. Hazlewood, Director al St. John's International Academy]n Marlborough și Director General al Trustului de Academii Excalibur, cu Doctorat în Educația de Leadership și este acreditat în practicarea Inspectoratului Ofsted.

Kerry Saunders, Director de Limbi Străine Moderne, absolventă a Colegiului Universitar Londra. În momentul acesta lucrează la disertația sa, ca parte a Programului Masteral în domeniul Viitorului Global, în cadrul Universității din Reading.

Tom Nicholls, asistent vice-director al St. John's Marlborough și Președinte al comitetului grupului Global.

Institutul de Educație, Universitatea din Lisabona, Portugalia, este o unitate organică, creată în 2008, cu scopul de a consolida și de a spori potențialul Universității pentru a interveni în domeniile Educației și al Formării cadrelor didactice, atât la nivel național cât și internațional. Activitățile Institutului de Educație cuprind studii post-universitare, universitare și grade de specializare în domenii specifice ale Educației și Formării cadrelor didactice.

Membri

Carolina Carvalho, profesor de psihologie din cadrul Universității din Lisabona. Domeniul de interes în cercetare a inclus psihologia dezvoltării și psihologia învățării; profesor în domeniul educației; educația cetățeniei; identitate și educație; educație statistică și relaționările de tip familie-școală.

Maria Helena Salema, Doctor în Educație și Pedagogie. Este parte a Universității din Lisabona încă din 1996. A fost coordonator portughez în cadrul proiectului Consiliului Europei "Educație pentru Cetățenie Democratică și Educația Drepturilor Omului". Este consultant și cercetător științific în cadrul diferitelor ONG-uri în domeniul Cetățeniei Globale și de Dezvoltare.

Joseph Conboy, Doctor, PhD, cercetător științific la Centrul pentru Cercetare Educațională în cadrul Institutului de Educație de la Universitatea din Lisabona.

Dulce Martins, Doctor în Psihologia Educațională și cercetător științific partener în cadrul Centrului pentru Cercetare Educațională din Institutului de Educație de la Universitatea din Lisabona. Interesele de cercetare cuprind domeniul identității și al educației: identitate vocațională, dezvoltarea carierei și educația cetățenească.

Florabela Sousa, Doctor, Asistent Universitar al Universității din Lisabona, Institutul de Educație. Interesele de cercetare cuprind educația sociologică, în special în domeniile cetățeniei și educației interculturale, precum și leadershipul din cadrul școlilor. Este coordonator național al CICE (Children Identity and Citizenship in Europe).

Universitatea Leibniz din Hanovra, AGORA Educație Civică este drept parte componentă a Departamentului de Studii Politice din cadrul Universității Leibniz din Hanovra se află sub directa coordonare a Prof. Dr. Dirk Lange. Obiectivul principal al AGORA Educație Civică este de a permite atât tinerilor cât și persoanelor adulte să dobândească anumite competențe cheie necesare pentru o cetățenie activă și participarea la toate nivelele vieții sociale și politice. AGORA oferă o gamă largă de cursuri de inducție pentru cadrele didactice, acoperind toate aspectele educației pentru cetățenie în procesul de predare și învățare. Instruirile sunt oferite atât la nivel universitar, cât și la nivel național și european.

Membri

Dirk Lange, Profesor în Educație Civică și Șef al Departamentului din AGORA de Educație Civică din cadrul Institutului de Științe Politice al Universității Leibniz, Hanovra.

Inken Heldt, Doctorand în domeniul Educației Civice și membru al Departamentului AGORA de Educație Civică.

Doreen Huget, Doctorand în domeniul Educației Civice și membru al Departamentului AGORA de Educație Civică.

Școala Națională de Studii Politice și Administrative, SNSPA s-a impus drept o marcă importantă în peisajul învățământului superior românesc, precum și în domeniul cercetărilor științifice. Domeniile sale de expertiză cuprind comunicarea, psihologia, psiho-sociologia, relațiile publice, administrația publică, managementul, științele politice și relațiile internaționale. SNSPA a dezvoltat parteneriate importante cu universități din întreaga lume și a aderat recent la Asociația Universităților Europene.

Membri

Irina Stănciugelu, Lector Universitar, Doctor, Școala Națională de Studii Politice și Administrative, Facultatea de Comunicare și Relații Publice.

Cesar Bîrzea, Director al Institutului de Științe ale Educației (un institut național susținut de Ministerul Educației) încă din 1990. Profesor la Universitatea din București, Facultatea de Filosofie; cursuri oferite: “Politici educaționale” și “Politici europene”.

Elena Mădălina Iorga, Doctorand în Științe ale Comunicării, Facultatea de Comunicare și Relații Publice, Școala Națională de Studii Politice și Administrative (SNSPA).

Monica Pușcaș, Doctorand în Științe Politice și Relații Internaționale – Evaluarea politicilor Educaționale, Școala Națională de Studii Politice și Administrative (SNSPA).

Dan Florin Stănescu, Lector Universitar, Doctor, Șeful Departamentului de Comunicare, Facultatea de Comunicare și Relații Publice, Școala Națională de Studii Politice și Administrative (SNSPA).